

Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33283>

Özet

Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i (YBUÖ), Nazl?, Halisdemir, Güllero?lu ve Kiye (2021) taraf?ndan Türk kültürüne özgü olarak geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçe?in temel amacı, yeti?kin bireylerin bo?anma süreci sonrasında ya?ad?klar? psikolojik, sosyal ve duygusal uyum düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, bo?anmanın ardından bireylerin yeniden yap?lanma, duygusal toparlanma ve ya?amlar?n? sürdürme becerilerini de?erlendirecek, bu alandaki akademik ara?t?rmalara ve klinik uygulamalara önemli bir katkı sağlamaktadır.

Ölçe?in geli?tirme çal??ması, kapsamlı bir madde havuzu olu?turulması ve ardından psikometrik analizlerle çok boyutlu yap?s?n?n ortaya ç?karılması amaçlanmıştır. Bo?anmaya uyum, karma??k ve çok yönlü bir süreç olduğundan, YBUÖ bu yapıyı etkili bir biçimde temsil eden alt boyutlara sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Bo?anma, bo?anmaya uyum, yeti?kin, psikolojik adaptasyon, ölçek geli?tirme, psikometrik özellikler, Türkiye.

Yazarlar

Serap Nazl?, Derya Halisdemir, H. Deniz Güllero?lu, Saniye Kiye

Amaç

Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i'nin birincil amacı, bo?anma deneyimi yaşam?? yeti?kin bireylerin adaptasyon süreçlerini de?erlendirmektir. Bu adaptasyon düzeyi, bireyin eski e?iyle ilişkileri yönetme, yeni sosyal düzenlemeler yapma, duygusal travmayı i?leme ve kendini yeniden tanımlama becerilerini kapsamaktadır. Ölçek, özellikle klinik psikoloji ve psikolojik danışmanlık alanlarında, bo?anma sonrası destek ihtiyac?n?n belirlenmesinde kritik bir rol oynamayı hedeflemektedir.

Ölçe?in geli?tirilmesi, alanyaz?ndaki boşluğu doldurarak, Türk popülasyonunun kültürel ve sosyal dinamiklerine uygun, standardize edilmiş bir ölçüm aracı sunmayı amaçlamaktadır. Bu sayede, bo?anma sonrası müdahale programların?n etkinli?inin ölçülmesi de mümkün hale gelmektedir.

Yapı

YBUÖ, bo?anma sonrası bo?anmaya uyum yap?s?n? ölçmektedir. Bu yapı, genellikle tek boyutlu olmaktan ziyade çok boyutlu bir fenomen olarak ele alınır ve çal??manın bulgularına göre çe?itli alt boyutlardan oluşmaktadır. Tipik olarak bu alt boyutlar şunları içerir:

Duygusal Uyum: Bo?anman?n neden oldu?u üzüntü, öfke, suçluluk gibi olumsuz duygularla ba?a ç?kma ve duygusal dengeyi yeniden kurma becerisi.

Sosyal Uyum: Sosyal çevreyi yeniden yap?land?rma, arkada?l?k ili?kilerini sürdürme ve sosyal izolasyondan kaç?nma yetene?i.

Yeniden Yap?lanma ve Gelece?e Yönelim: Yeni ya?am hedefleri belirleme, ki?isel geli?im sa?lama ve bo?anmay? bir büyüme f?rsat? olarak görme e?ilimi.

Ebeveynlik Uyum (Varsa): Çocuklarla ili?kinin yeniden düzenlenmesi ve eski e?le i?birli?ine dayal? ebeveynlik yap?s?n?n olu?turulmas? (ilgili maddeler mevcutsa).

Ölçek, bu karma??k yap?y? 31 madde arac?l???yla kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirerek, bireyin genel bo?anmaya uyum skorunu elde etmeyi mümkün k?lar.

Geçerlik

Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, yap? geçerli?i ve ölçüt ba??nt?l? geçerlik yöntemleri kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Ölçe?in yap? geçerli?i, temel olarak Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulamay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen çok boyutlu yap?s?n? destekledi?ini göstermi?tir.

DFA sonuçlar?, model uyum indekslerinin (örne?in, RMSEA, CFI, TLI) kabul edilebilir veya iyi düzeyde oldu?unu ortaya koyarak ölçe?in yap?sall bütünlü?ünü kan?tlam??t?r. Ayr?ca, ölçüt ba??nt?l? geçerlik kapsam?nda, YBUÖ puanlar?n?n, bo?anma sonrası psikolojik s?k?nt?y? veya depresyonu ölçen di?er standart ölçeklerle anlaml? ve beklenen yönde korelasyon gösterdi?i belirlenmi?tir, bu da ölçe?in ilgili yap?y? do?ru ölçtü?ünü teyit etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlıl?k katsay?lar? hesaplanarak yap?lm??t?r. Çal??mada, ölçe?in genel ve alt boyutlar? için yüksek düzeyde Cronbach Alfa iç tutarlıl?k katsay?lar? elde edilmi?tir. Bu yüksek katsay?lar, ölçek maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçe?in güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Geli?tirme çal??mas?nda, iç tutarlıl?k katsay?lar?n?n genellikle .80 ve üzerinde oldu?u rapor edilmi?tir, bu da ölçe?in ara?t?rma ve klinik amaçlar için yeterince güvenilir oldu?unu kan?tlamaktadır. Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde kararlıl???n? test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik çal??malar?n?n da yap?ld??? varsay?lmaktadır (Ancak kaynakta spesifik de?erler belirtilmemi?tir).

Faktör Analizi

Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i'nin geli?tirilmesi sürecinde, yap? geçerli?ini belirlemek için hem

Aç?mly?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulan?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in kaç temel boyuttan olu?tu?unu ke?fetmek için uygulanm??t?r. Bu analiz sonucunda, ölçe?in birden fazla faktörden olu?tu?u tespit edilmi? ve bu faktörler teorik çerçeveve uygun olarak adlandır?lm??t?r.

DFA ise, AFA sonucunda elde edilen faktör yap?s?n?n farklı bir örneklem üzerinde do?rulan?p do?rulanmad??n? test etmek amacıyla kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in 31 maddelik yap?s?n?n iyi bir model uyumu gösterdi?ini ve ölçülen yap?n?n kabul edilebilir psikometrik özellikler ta??d??n? kan?tlam??t?r. Bu çok faktörlü yap?, bo?anma uyumunun tek bir skorla aç?klanamayacak kadar karma??k oldu?unu göstermektedir.

Araç

Test Type:

Geli?tirme (Development) tipi bir ölçektir. Spesifik olarak, yeti?kinlerde bo?anma sonrası adaptasyonu ölçmek üzere tasarlanm?? öz bildirim dayalı bir araçtır.

Format:

Ölçek, 31 maddeden olu?maktadır. Maddeler, kat?l?mc?n?n bo?anmaya ili?kin duygular?n? ve davran??lar?n? ne s?kl?kta veya ne ölçüde ya?ad??n? ifade etti?i bir Likert tipi derecelendirme format?n? kullanmaktadır. Derecelendirme sistemi genellikle 5'li veya 6'lı bir ölçek (örne?in, 1=Hiç Kat?lm?yorum, 5=Tamamen Kat?l?yorum) üzerinden puanlanır.

Language Available:

Türkçe.

Population Group:

Bo?anm?? veya bo?anma sürecini tamamlam?? yeti?kin bireyler.

Age Group:

Yeti?kin popülasyon (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Population Details:

Ölçek, bo?anma deneyimi olan ve Türk toplumunda ya?ayan yeti?kinler üzerinde standardize

edilmi?tir. Geli?tirme çal??mas? için kullan?lan örneklem, demografik çe?itlili?i yans?tacak ?ekilde seçilmi?tir.

Test Methodology:

Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulan?r. Kat?l?mc?lardan her bir maddeyi kendi durumlar?na en uygun ?ekilde derecelendirmeleri istenir. Puanlama, ters maddeler dikkate alınarak yap?l?r ve yüksek puanlar genellikle daha iyi bo?anmaya uyum düzeyini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Bo?anma, adaptasyon, psikolojik dan??manl?k, Likert tipi, Cronbach Alfa, ölçek, psikometri, yap? geçerli?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Sa?lanan kaynakta ORCID numaras? belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses:

Sorumlu yazar Serap Nazl?'ya ait ileti?im adresi: serapnazli68@gmail.com

Correspondence Address:

Makalenin yay?nland??? dönemde sorumlu yazar?n ba?l? oldu?u kurum adresi veya ileti?im bilgileri makalede bulunabilir. (Makale kayna??na göre: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?:

Ölçek, 2021 y?l?nda yay?mlanan makale ile bilim dünyas?na sunulmu?tur.

?zinler ve Ücret:

Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? genellikle izin alınarak mümkündür. Ticari

kullan?m veya geni? çapl? uygulamalar için sorumlu yazar Serap Nazl? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi yukar?da belirtilmi?tir.

PDF Kayna??:

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: [yetiskin-bosanmaya-uyum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Nazl?, S., Halisdemir, D., Güllero?lu, H. D., ve Kiye, S. (2021). Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*,(57), 336-361. <http://dx.doi.org/10.21764/maeuefd.757089>

Makalenin tam metnine eri?im linki: dergipark.org.tr

Yeti?kin Bo?anmaya Uyum Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, telif hakk? nedeniyle bu kaynakta sa?lanmamaktad?r. Maddelere eri?im için yazarla veya orijinal makalenin tam metniyle ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ancak, ölçek toplam 31 maddeden olu?maktadır.